

Märkuste arvestamise või mittearvestamise tabel

Märkuse esitaja/märkuse sisu		Märkusega arvestamine/mittearvestamine
Riigikohus		
1.	KrMS § 133 lg 2 muudatuse kohaselt võib vahistamisest teavitamisega edasilükkamatul juhul viivitada, kui teavitamine kahjustaks märkimisväärselt kriminaalmenetlust. Mille poolest erineb kriminaalmenetluse märkimisväärse kahjustamise oht olulise kahjustamise ohust (vt nt KrMS § 34 ¹ lg 3, § 35 ² lg-d 1 ja 2, § 99 ² lg 1, § 126 ¹³ lg 2 p 1, vrd ka § 126 ¹ lg 2)? Menetlusseaduses tuleks võimalusel kasutada sama terminoloogiat, mh et hoida ära asjatuid vaidlusi kohtupraktikas. Uue gradatsiooni või termini kasutuselevõtuks peab olema selge ja kaalukas põhjus.	Arvestatud Sõnastust muudetud.
2.	Kuna eelnõu sisaldab KarS-i ja KrMS-i muudatusi, juhime tähelepanu Riigikohtu kriminaalkolleegiumi asjakohastele 2024. a lahenditele, milles on osutatud vajadusele kaaluda seadusemuudatusi: - RKKKo 09.12.2024, 1-21-5115/53, p 37 (KarS § 206); - RKKKo 31.10.2024, 1-23-4295/82, p-d 12 ja 14 (KrMS § 111 lg 3 ja § 339 lg 1 p 5); - RKKKm 08.11.2024, 1-21-957/72 ja 1-21-5438/66, p 11 (KrMS § 408 ¹ lg 1).	Teadmiseks võetud
3.	Riigikohtu ja ringkonnakohtute 14.11.2024 toimunud ümarlaval tehti ettepanek, et KrMS-is võiks olla selgelt sätestatud võimalus jõustada kohtumäärus enne kaebetähtaja möödumist, kui määruskaebeõigusest on loobunud kõik pooled (vrd RKKKm 04.10.2021, 1-21-1916/36, p-d 9–12). Õigusloomelist tähelepanu väärrib ka kohtupraktikas aeg-ajalt ettetulev olukord, kus äärmuslikel juhtudel oleks vaja selget õiguslikku alust, et piirata kohtule esitatud ebamõistlikult pika kaebuse mahtu (nt teatud lehekülgede arvuga).	Teadmiseks võetud
Prokuratuur		
1.	Prokuratuuri hinnangul eelnõu tekstis ettepanud KarS § 216 ¹ muudatused ei vasta seletuskirjas toodule. Kuigi KarS § 137 sätestatud kuriteo	Arvestatud Eelnõu sõnastust on muudetud.

	<p>lisamine KarS § 216¹ koosseisu on tervitatav, siis hetkel pakutav sõnastus muudab oluliselt KarS § 216¹ senist koosseisu ja kitsendab selle tänast kohaldamisala.</p> <p>Nimelt nähakse eelnõuga ette vajadus tuvastada toimepanijal eesmärk panna toime KarS §-s 206, 207, 213, 217 või 137 sätestatud kuritegu. Kehtiv KarS § 216¹ eeldab teo toimepanijalt kaudset tahtlust, et teo toimepanija paneb sellise kuriteo toime või et see võib võimaldada sellise kuriteo toimepanemist mitteseotud kolmanda isiku poolt. Eelnõuga aga nähakse expressis verbis ette, et KarS § 216¹ toimepanijal endal (puudub viide kolmandale isikule) peab olema eesmärk (mitte vähemalt kaudne tahtlus) panna toime KarS §-s 206, 207, 213, 217 või 137 sätestatud kuritegu.</p> <p>Juba karistusseadustiku kommenteeritud väljaandes on rõhutatud, et kavatsuse ettenägemine (nagu eelnõuga soovitakse seda teha) tähendaks, et koosseisus nimetatud objektide "muul viisil kättesaadavaks tegemine" ei ole enam faktiliselt karistatav: selliste objektide internetti riputajal (s.o "muul viisil kättesaadavaks tegijal") ei ole ilmselt kavatsust tundmatu isiku poolt toimepandava arvutikuriteo suhtes (KarSK § 216¹ komm 6). Veel vähem aga on sellisel isikul kavatsus sellist tegu ise toime panna (nagu aga eelnõu järgi nõutakse). Samuti on koosseisu lisatud eeldus, et KarS § 216¹ osateol peab olema eeldus jälgida arvutiandmeid enda või teise isiku poolt, kehtiv seadus sellist eeldust ette ei näe.</p> <p>Tegemist on märkimisväärsete sisuliste muudatustega koosseisus, mis mõjutavad oluliselt sätte kohaldamisala. Eelnõu seletuskirjas ühelgi sisulisel muudatusel ei peatuta, mistõttu näib, et ettepanek sõnastusliku muudatuse tegelikud mõjud ei pruugi olla hästi läbi mõeldud.</p>	
Tartu Ülikool		
1.	<p>KarS § 137 lisamisest KarS § 216¹ lõike 1 teksti ei piisa Direktiivi 2013/40 Artikkel 7 nõuetega kooskõlla viimiseks. Direktiiv nõuab igasuguse ebaseadusliku arvutiside pealtkuulamise seadmetega (näiteks elektromagnetvälja jälgimise seadmed andmeside sisu jälgimiseks) seotud tegude kriminaliseerimist.</p> <p>Karistusseadustiku süüteokoosseis – "Teise isiku jälgimine eesmärgil koguda teavet, mis puudutab seda isikut, isiku poolt, kellel puudub seaduslik õigus jälitustegevuseks" – ei kata täielikult direktiivi sõnastust, mis nõuab liikmesriikidelt meetmete</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Kehtiva õiguse ning kohtupraktika kohaselt loetakse hetkel kommunikatsiooni, sealhulgas arvutiside pealtkuulamine KarS § 137 kuriteokoosseisu kohaldamisalasse kuuluvaks. Seetõttu hetkel ei ole kavas eraldi uue kuriteokoosseisu loomist ning see eeldab laiemat ja põhjalikumalt analüüsi.</p>

	<p>võtmist, et "infosüsteemi, sellest infosüsteemist või selle infosüsteemi piires, sealhulgas infosüsteemi elektromagnetkiirguse abil mitteavalikult edastatavate arvutiandmete tahtlik ja õigusliku aluseta pealtkuulamine tehniliste vahendite abil " oleks karistatav kuriteona, vähemalt juhtudel, mis ei ole väikesed.</p> <p>Selleks, et saavutada korrektne kooskõla direktiiviga oleks vaja luua uus kuriteokoosseis, mis kriminaliseeriks ka elektromagnetkiirguse abil (või muul viisil arvutisüsteemi sisenemiseta) mitteavalikult edastatavate arvutiandmete tahtlik ja õigusliku aluseta pealtkuulamise. Ning siis tuleks see paragrahv lisada KarS § 216¹ lõike 1 teksti.</p>	
2.	<p>KrMS § 133 lg 2 muutmisel võiks lubada täiendava teavitamisega viivitamise aluse lisamist:</p> <p>„kiireloomuline vajadus hoida ära tõsiseid negatiivseid tagajärgi inimese elule, vabadusele või füüsilisele puutumatusele“, see on Direktiivis, aga me ei ole seda üle võtnud.</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Leiame, et hetkel eelnõus sätestatud erand on piisav ning puudub vajadus minna kaugemale direktiivi miinimumnõuetest. Iga täiendava erandi sissetoomine eeldab põhjalikku analüüsi ning muuhulgas praktiliste vajaduste hindamist. Seetõttu soovime hetkel piirduda ainult erandiga, mis puudutab märkimisväärse kahju kriminaalmenetluse ärahoidmist.</p>